

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α – ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

Το παρόν προσαρτάται στο ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΆΜΕΣΗΣ/ΒΡΑΧΕΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΧΙΟΝΟΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΓΕΤΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ «ΠΕΝΤΕΛΗΣ» και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του

A1. ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΣΤΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν από χιονοπτώσεις και παγετό (αποκλεισμός δρόμων, ακινητοποίηση οχημάτων, κλπ), οι φορείς που έχουν την αρμοδιότητα συντήρησης και λειτουργίας του οδικού δικτύου της χώρας προγραμματίζουν έργα και δράσεις οι οποίες εμπίπτουν στην έννοια της συντήρησης και λειτουργίας του οδικού δικτύου και αναφέρονται ως χειμερινή συντήρηση.

Η χειμερινή συντήρηση αφορά στις απαιτούμενες εργασίες για την αντιμετώπιση του πάγου και την απομάκρυνση του χιονιού από το οδόστρωμα του οδικού δικτύου.

Βασικός στόχος των ανωτέρω έργων και δράσεων είναι, στο μέτρο του εφικτού, η ασφαλής κυκλοφορία στο οδικό δίκτυο και ο περιορισμός στο ελάχιστο των καθυστερήσεων και των ατυχημάτων που οφείλονται στις χιονοπτώσεις και παγετό.

Τα ανωτέρω, δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των έργων και δράσεων Πολιτικής Προστασίας. Ωστόσο η ένταση και η έκταση των φαινομένων και η δυσκολία συντονισμού των φορέων στην από κοινού αντιμετώπιση προβλημάτων από χιονοπτώσεις και παγετό στο οδικό δίκτυο ενδέχεται να οδηγήσει σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης Πολιτικής Προστασίας.

Το γεγονός αυτό καθιστά σκόπιμο να γίνει ιδιαίτερη αναφορά στα έργα και δράσεις που υλοποιούνται από τους φορείς χειμερινής συντήρησης του οδικού δικτύου της χώρας, στις αρμοδιότητές τους, καθώς και στον αντίστοιχο σχεδιασμό τους.

Εν συνεχεία και έχοντας υπ' όψη ότι, η ένταση και η έκταση των φαινομένων, μπορεί να οδηγήσει σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, έχει βαρύνουσα σημασία η παροχή συντονιστικών οδηγιών προς τους φορείς χειμερινής συντήρησης αναφορικά με τον συντονισμό και τη συνεργασία με τους φορείς αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών (ΕΛ.ΑΣ., Π.Σ, κλπ) σε ειδικότερες δράσεις για την από κοινού αντιμετώπιση προβλημάτων λόγω χιονοπτώσεων και παγετού στο οδικό δίκτυο της χώρας.

A1.1 Προγραμματισμός έργων και δράσεων χειμερινής συντήρησης για την αντιμετώπιση προβλημάτων από χιονοπτώσεις και παγετό στο οδικό δίκτυο

Η χειμερινή συντήρηση αφορά συνήθως την περίοδο από το δεύτερο δεκαπενθήμερο του μηνός Νοεμβρίου ως και τις αρχές Απριλίου. Σε ορισμένες περιπτώσεις η περίοδος αυτή δύναται να διαφοροποιείται, ιδιαίτερα σε ορεινές περιοχές.

Για την αποτελεσματική εκτέλεση της χειμερινής συντήρησης κρίνεται σκόπιμη η λειτουργία σταθμών αποχιονισμού και ανεφοδιασμού κατά μήκος του οδικού δικτύου, όπως επίσης και ο καθορισμός λειτουργικών διαδικασιών.

Στην έννοια των λειτουργικών διαδικασιών εμπίπτουν και τα **σχέδια αποχιονισμού και αντιμετώπισης παγετού**, τα οποία συντάσσονται πριν την έναρξη της χειμερινής περιόδου από τις αρμόδιες οργανικές μονάδες των φορέων που έχουν την ευθύνη της λειτουργίας και συντήρησης του οδικού δικτύου, όπως αυτές προσδιορίζονται στο παράρτημα Β2 του παρόντος (Αρμοδιότητες φορέων χειμερινής συντήρησης οδικού δικτύου).

Στα σχέδια αυτά, τα οποία δεν αποτελούν σχέδια Πολιτικής Προστασίας¹, προσδιορίζονται τα μέσα και το ανθρώπινο δυναμικό που θα χρησιμοποιηθούν, καθορίζονται τα δρομολόγια και οι προτεραιότητες ανά οδικό άξονα, η ετοιμότητα, οι επικοινωνίες, όπως επίσης και ζητήματα σχετικά με την υγιεινή και ασφάλεια του προσωπικού.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο του σχεδιασμού το ιστορικό των χιονοπτώσεων και παγετού καθώς και των σχετικών επιπτώσεων που σημειώθηκαν κατά τα προηγούμενα έτη, μπορούν να αποτελέσουν αξιόπιστη πηγή καθορισμού του εξοπλισμού και των υλικών που θα απαιτηθούν, όπως επίσης και προγραμματισμού του αναγκαίου ανθρώπινου δυναμικού.

Για τον καλύτερο προγραμματισμό της χειμερινής συντήρησης, τα σχετικά έργα και εργασίες δύναται να διαχωριστούν σε τρία χρονικά στάδια-περιόδους.

Στάδιο 1^ο : Προ-χειμερινή περίοδος.

Η περίοδος αυτή καλύπτει το χρονικό διάστημα από το τέλος της προηγούμενης χειμερινής περιόδου ως και ένα μήνα πριν την έναρξη της νέας.

- Έκδοση διοικητικών πράξεων και κανονιστικών αποφάσεων προσδιορισμού αρμόδιων οργανικών μονάδων για την εκτέλεση έργων και δράσεων για την αντιμετώπιση χιονοπτώσεων και παγετού ανά οδικό άξονα, με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- Αποτίμηση του έργου του αποχιονισμού κατά την προηγούμενη χειμερινή περίοδο με συστηματική καταγραφή των προβλημάτων που προέκυψαν.
- Προγραμματισμός πόρων και ανθρώπινου δυναμικού για την επόμενη χειμερινή περίοδο, βάσει νέας εμπειρίας και νέας αποτίμησης προηγούμενων ετών, με στόχο την βελτίωση του σχεδιασμού.
- Διατύπωση προτάσεων για την εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων.
- Προμήθεια και αποθήκευση υλικών (πχ αλάτι², ψηφίδα, κτλ) βάσει των προβλεπόμενων αναγκών.
- Συντήρηση εξοπλισμού και μηχανημάτων

Στάδιο 2^ο : Περίοδος προετοιμασίας.

Η περίοδος αυτή καλύπτει το χρονικό διάστημα ενός μηνός πριν την έναρξη της νέας χειμερινής περιόδου.

- Έκδοση σχεδίων για την εκτέλεση έργων και δράσεων για την αντιμετώπιση χιονοπτώσεων και παγετού βάσει των πιστώσεων που εγκρίθηκαν ή προβλέπεται να εγκριθούν.
- Ολοκλήρωση διαδικασιών προγραμματισμένης μίσθωσης ιδιωτικών μέσων, όταν αυτό απαιτείται βάσει του αναθεωρημένου σχεδιασμού .
- Ολοκλήρωση διαδικασιών πρόσληψης εποχιακού εργατοτεχνικού προσωπικού, όταν αυτό απαιτείται, για κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών.

¹ Όπως ορίζονται στο άρθρο 3 του Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας « Ξενοκράτης» (ΥΑ 1299/7-4-2003 - ΦΕΚ 423/Β'/2003)

² Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία και πρακτική, το αλάτι είναι το σύνηθες αντιπαγετικό υλικό που χρησιμοποιείται στη χειμερινή συντήρηση των οδών. Το αλάτι αποχιονισμού χρησιμοποιείται προληπτικά για την αποφυγή δημιουργίας στρώματος χιονιού ή πάγου στο οδόστρωμα, αλλά και για το λιώσιμο ήδη υπάρχοντος στρώματος χιονιού ή πάγου. Είναι αποτελεσματικό σε θερμοκρασίες μέχρι -5°C, ενώ με παρουσία ήλιου ή βαριάς κυκλοφορίας μπορεί να είναι αποτελεσματικό μέχρι -10°C.

- Κατανομή προσωπικού και ορισμός υπευθύνων για την οργάνωση και λειτουργία των προβλεπόμενων από το σχεδιασμό εγκαταστάσεων (εργοτάξια, αποθήκες άλατος, κλπ). Έλεγχος καλής λειτουργίας των μηχανημάτων και του εξοπλισμού και άμεση συντήρησή τους, αν αυτό απαιτείται και δεν έχει ήδη πραγματοποιηθεί.
- Καθορισμός υπευθύνων ανά οδικό άξονα για τον αποχιονισμό και την αντιμετώπιση παγετού βάσει του αντίστοιχου σχεδιασμού. Ορισμός επικεφαλής συντονιστή και της έδρας του.
- Προγραμματισμός βαρδιών και επιφυλακών του προσωπικού βάσει του αντίστοιχου σχεδιασμού.
- Έκδοση οδηγιών από τον επικεφαλής συντονιστή για την υλοποίηση των δράσεων και την ασφάλεια του προσωπικού επέμβασης και μέσων, έτσι ώστε να μην δημιουργείται κίνδυνος ή ζημία, με βάση τις κατευθυντήριες οδηγίες που έχουν εκδοθεί από την κεντρική διοίκηση.
- Προτεραιοποίηση των οδικών αξόνων ως προς την επέμβαση σε περιπτώσεις αδυναμίας συνολικής αντιμετώπισης προβλημάτων λόγω εκτεταμένων χιονοπτώσεων και παγετού.
- Διασφάλιση λειτουργίας του φορέα σε περιπτώσεις καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.
- Συσκέψεις με άλλους επιχειρησιακά εμπλεκόμενους φορείς για την καλύτερη επικοινωνία και συντονισμό των επιχειρήσεων στην από κοινού αντιμετώπιση προβλημάτων από χιονοπτώσεις και παγετό.
- Συμμετοχή του φορέα χειμερινής συντήρησης στα Συντονιστικά Όργανα Πολιτικής Προστασίας (ΣΟΠΠ) των Περιφερειακών Ενοτήτων και Συντονιστικά Τοπικά Όργανα (ΣΤΟ) των Δήμων με θέμα το συντονισμό των υπηρεσιών της Περιφερειακής Ενότητας ή του Δήμου με άλλους φορείς που εμπλέκονται σε δράσεις αποχιονισμού στο οδικό δίκτυο της Περιφερειακής Ενότητας ή του Δήμου αντίστοιχα, με στόχο την αποφυγή καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

Στάδιο 3^ο : Χειμερινή περίοδος

Η περίοδος αυτή καλύπτει το χρονικό διάστημα υλοποίησης του σχεδιασμού, σύμφωνα πάντα με τις επικρατούσες καιρικές συνθήκες στα διάφορα γεωγραφικά διαμερίσματα της χώρας.

- Διασφάλιση ροής πληροφοριών προς την έδρα του επικεφαλής συντονιστή σχετικών με μετεωρολογικές προβλέψεις και προειδοποιήσεις της ΕΜΥ καθώς και πληροφοριών από την επιτήρηση του οδικού δικτύου για λόγους ετοιμότητας.
- Εφαρμογή του αντίστοιχου σχεδιασμού όπου αυτό επιβάλλεται.
- Ανακατανομή πόρων, όταν τούτο κρίνεται απαραίτητο, βάσει της εξέλιξης των καιρικών φαινομένων.
- Προμήθεια επιπλέον υλικών (άλατος, ψηφίδας, κτλ.) όταν οι επικρατούσες ή οι προβλεπόμενες συνθήκες το απαιτούν. Άμεση επιδιόρθωση βλαβών εξοπλισμού και μέσων.
- Αποκλιμάκωση εργασιών και δράσεων βάσει του αντίστοιχου σχεδιασμού.

Η ανωτέρω αναφορά στον προγραμματισμό έργων και δράσεων χειμερινής συντήρησης για την αντιμετώπιση προβλημάτων από χιονοπτώσεις και παγετό στο οδικό δίκτυο και ο διαχωρισμός τους σε χρονικά στάδια – περιόδους, είναι ενδεικτική και δύναται να διαφοροποιείται ανάλογα με τις δυνατότητες των φορέων υλοποίησης.

Τέλος, επισημαίνεται ότι η απορροή από μεγάλα αποθέματα αλατιού που χρησιμοποιείται στην χειμερινή συντήρηση των οδών, ενδέχεται να έχει αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον (μόλυνση των υδατορεμάτων και των υπογείων υδάτων, κλπ). Για το λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η απομάκρυνση τυχόν περίσσειας αλατιού που χρησιμοποιήθηκε για τον αποχιονισμό, από σημεία προσωρινής εναπόθεσης ή και από τα περιθώρια του οδοστρώματος.

A2. ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΦΟΡΕΩΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΣΤΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

A2.1 Χαρτογραφική αποτύπωση αρμοδιοτήτων συντήρησης οδικού δικτύου της χώρας

Η Δ/ση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ, στο πλαίσιο του συντονιστικού της ρόλου και με στόχο την αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων των φορέων που εμπλέκονται σε έργα και δράσεις συντήρησης του οδικού δικτύου, συμπεριλαμβανομένης και της χειμερινής συντήρησης, αλλά και της χωρικής κατανομής των ανωτέρω αρμοδιοτήτων ανά φορέα, προχώρησε στην χαρτογραφική αποτύπωση της κατανομής των αρμοδιοτήτων συντήρησης του οδικού δικτύου της χώρας με την χρήση Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών.

Ειδικότερα, η Διεύθυνση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ με το 7910/08-11-2017 έγγραφό της απέστειλε σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς ένα ολοκληρωμένο τεύχος κατανομής αρμοδιοτήτων συντήρησης του οδικού δικτύου της χώρας, προς διευκόλυνση του έργου τους, το οποίο συμπεριλαμβάνει 67 χάρτες σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας ενώ παράλληλα συντάξε και 14 χάρτες σε επίπεδο Περιφέρειας με διάσταση εκτύπωσης Α1. Αντίγραφο του ανωτέρω εγγράφου και των σχετικών χαρτών έχει αναρτηθεί στον ιστοχώρο της Γ.Γ.Π.Π. και ειδικότερα στον σύνδεσμο (www.civilprotection.gr/el/κατανομή-αρμοδιοτήτων-συντήρησης-οδικού-δικτύου).

Η ανωτέρω χαρτογραφική απεικόνιση πραγματοποιήθηκε με σκοπό την διευκόλυνση του έργου των φορέων αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών (ΕΛ.ΑΣ., Πυροσβεστικό Σώμα, ΕΚΑΒ) και των φορέων λειτουργίας και συντήρησης των δικτύων κοινής ωφέλειας (ΔΕΗ, ΔΕΔΔΗΕ, ΑΔΜΗΕ, ΔΕΣΦΑ, φορείς παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών), με την παροχή χαρτογραφικών προϊόντων μικρής κλίμακας, τα οποία σε αδρές γραμμές θα αποσαφίνιζαν τον φορέα συντήρησης, άρα και τον φορέα αποκατάστασης την βατότητας, κάθε τμήματος του οδικού δικτύου.

Διευκρινίζεται ότι η χαρτογραφική αποτύπωση αφορά αποκλειστικά την κατανομή των αρμοδιοτήτων συντήρησης και όχι την αποτύπωση του χαρακτηρισμού των τμημάτων του οδικού δικτύου (Εθνικό, Επαρχιακό, Δημοτικό) η οποία μπορεί να διαφοροποιείται κατά περίπτωση και η οποία έχει πραγματοποιηθεί από την Διεύθυνση Οδικών Υποδομών (Δ13) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών.

Η αρχική χαρτογραφική αποτύπωση υποβλήθηκε στους αρμόδιους φορείς προς επικύρωση πριν την οριστική της έκδοση. Δεδομένου όμως ότι η κλίμακα στην οποία πραγματοποιήθηκε η επικύρωση της χαρτογραφικής αποτύπωσης σε πολλές περιπτώσεις δεν επέτρεπε την λεπτομερή διόρθωση της χάραξης των επί μέρους τμημάτων του οδικού δικτύου από τις Δ/σεις Τεχνικών έργων, αλλά και του γεγονότος ότι η διαδικασία επικύρωσης για την ηπειρωτική χώρα ολοκληρώθηκε το 2009, είχε ως αποτέλεσμα σε πολλές περιπτώσεις να μην έχουν ενσωματωθεί αλλαγές στην κατανομή των αρμοδιοτήτων, νέες χαράξεις κ.τ.λ., που προέκυψαν έκτοτε.

Με σκοπό την διόρθωση τυχόν παραλήψεων, αλλά και την διαρκή επικαιροποίηση της χαρτογραφικής αποτύπωσης, η Δ/ση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ απέστειλε σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς το 4103/08-06-2018 έγγραφο με τίτλο «Διαδικασία επικαιροποίησης της χαρτογραφικής αποτύπωσης αρμοδιοτήτων συντήρησης οδικού δικτύου της Χώρας» με το οποίο ζήτησε από τους φορείς συντήρησης του οδικού δικτύου (Υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, Εταιρίες Παραχώρησης, Δ/σεις Τεχνικών Έργων των Περιφερειών και των Περιφερειακών Ενοτήτων) να προχωρήσουν εκ νέου σε έλεγχο των δεδομένων που αφορούν τα τμήματα του οδικού δικτύου αρμοδιότητος τους και να αποστείλουν στην Δ/ση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ τυχόν διορθώσεις ή προσθήκες ώστε να καταστεί δυνατή η διόρθωση και η επικαιροποίηση των δεδομένων και των σχετικών χαρτών.

Οι υποδείξεις και διορθώσεις που αποστέλλονται από φορείς στο ανωτέρω πλαίσιο, ενσωματώνονται το συντομότερο δυνατό από την λήψη τους και στην συνέχεια αναρτάται στην ιστοσελίδα της ΓΓΠΠ η επικαιροποιημένη έκδοση του τεύχους κατανομής αρμοδιοτήτων συντήρησης

του οδικού δικτύου της χώρας, καθώς και επικαιροποιημένοι χάρτες σε επίπεδο Περιφέρειας με διάσταση εκτύπωσης Α1.

Η διαδικασία αυτή βρίσκεται σε εξέλιξη, οπότε η εκάστοτε έκδοση της χαρτογραφικής αποτύπωσης των αρμοδιοτήτων συντήρησης του οδικού δικτύου δεν θεωρείτε τελική, αλλά δύναται να αναθεωρηθεί εκ νέου εφόσον προκύψουν σχόλια και παρατηρήσεις από τους αρμόδιους φορείς.

Τέλος διευκρινίζεται ότι, η χαρτογραφική απεικόνιση της κατανομής των αρμοδιοτήτων συντήρησης του οδικού δικτύου της χώρας, δεν είναι δεσμευτική για τους φορείς συντήρησης και δεν υποκαθιστά, τις σχετικές αποφάσεις σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

A2.2 Αρμοδιότητες φορέων χειμερινής συντήρησης στα ολοκληρωμένα τμήματα αυτοκινητοδρόμων

Οι αρμοδιότητες των φορέων χειμερινής συντήρησης στα ολοκληρωμένα τμήματα αυτοκινητοδρόμων, όπως επίσης και των φορέων παρακολούθησης και επίβλεψης των συμβάσεων παραχώρησης περιγράφονται στον **Πίνακα 1** του **Παραρτήματος Δ** του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης Συνεπειών από την Εκδήλωση Χιονοπτώσεων και Παγετού με την κωδική ονομασία «ΒΟΡΕΑΣ» (ΑΔΑ: 6Δ4Ω46ΜΤΛΒ-Ε67).

Αναλυτικότερη περιγραφή των ρόλων και αρμοδιοτήτων των φορέων χειμερινής συντήρησης στα ολοκληρωμένα τμήματα αυτοκινητοδρόμων, για λόγους πληρέστερης ενημέρωσης όλων των εμπλεκόμενων φορέων, παρατίθεται στο **Παράρτημα Β** του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης Συνεπειών από την Εκδήλωση Χιονοπτώσεων και Παγετού με την κωδική ονομασία «ΒΟΡΕΑΣ» (ΑΔΑ: 6Δ4Ω46ΜΤΛΒ-Ε67), καθώς και στο ΑΠ 7910/8-11-2017 έγγραφο ΓΓΠΠ.

A2.3 Αρμοδιότητες φορέων χειμερινής συντήρησης στο εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο (πρωτεύον και δευτερεύον οδικό δίκτυο)

Μετά την εφαρμογή του Προγράμματος «Καλλικράτης» (Ν.3852/2010, ΦΕΚ 87/Α'/2010) οι αρμοδιότητες για τη συντήρηση των οδών που ανήκαν στις καταργηθείσες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (επαρχιακό οδικό δίκτυο) και στις πρώην κρατικές Περιφέρειες (εθνικό οδικό δίκτυο), περιήλθαν πλέον στις νέες Περιφέρειες που συστήθηκαν με τον Ν. 3852/10 και ασκούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες τους (αρθ. 186 παρ.ΙΙ.ΣΤ.1 του Ν.3852/2010).

Στον **Πίνακα 2** του **Παραρτήματος Α** του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης Συνεπειών από την Εκδήλωση Χιονοπτώσεων και Παγετού με την κωδική ονομασία «ΒΟΡΕΑΣ» (ΑΔΑ: 6Δ4Ω46ΜΤΛΒ-Ε67) παρουσιάζονται οι οργανικές μονάδες των Περιφερειών (Δ/νσεις Τεχνικών Έργων, κλπ) που έχουν αρμοδιότητες χειμερινής συντήρησης στο εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο της χώρας, σύμφωνα με τις κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί για το σκοπό αυτό και έχουν κοινοποιηθεί στην ΓΓΠΠ μετά από σχετική αλληλογραφία (6194/17-9-2012 έγγραφο της ΓΓΠΠ).

Διευκρινίζεται ότι σύμφωνα με την νομοθεσία περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (Ν.4412/16, ΦΕΚ 147/Α'/2016, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) **Προϊσταμένη Αρχή ή Εποπτεύουσα Αρχή** είναι η αρχή ή η υπηρεσία ή το όργανο του φορέα κατασκευής του έργου που εποπτεύει την κατασκευή του ασκώντας για λογαριασμό του αποφασιστικές αρμοδιότητες, ιδίως σε θέματα τροποποίησης των όρων της σύμβασης, ενώ **Διευθύνουσα Υπηρεσία ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία** είναι η τεχνική υπηρεσία του φορέα κατασκευής του έργου που είναι αρμόδια για την παρακολούθηση, έλεγχο και διοίκηση της κατασκευής του έργου.

Αναλυτικότερη περιγραφή των ρόλων και αρμοδιοτήτων των οργανικών μονάδων των Περιφερειών (Δ/νσεις Τεχνικών Έργων, κλπ) που έχουν αρμοδιότητες χειμερινής συντήρησης στο εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο της χώρας, για λόγους πληρέστερης ενημέρωσης όλων των εμπλεκόμενων φορέων, παρατίθεται στο ΑΠ 7910/8-11-2017 έγγραφο ΓΓΠΠ.

A2.4 Αρμοδιότητες φορέων χειμερινής συντήρησης στο υπόλοιπο δημόσιο οδικό δίκτυο (δημοτικοί οδοί, κλπ)

Το υπόλοιπο δημόσιο οδικό δίκτυο, όπως προκύπτει από τις αποφάσεις του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και των Γενικών Γραμματέων των πρώην κρατικών Περιφερειών που εκδόθηκαν σε εφαρμογή του Ν.3481/2006 (ΦΕΚ 162/Α/2-8-2006), ανήκει στην αρμοδιότητα συντήρησης των Δήμων, εντός των διοικητικών ορίων εκάστου (σχετικά από 70 ως και 84 του **Παραρτήματος Δ** του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης Συνεπειών από την Εκδήλωση Χιονοπτώσεων και Παγετού με την κωδική ονομασία «ΒΟΡΕΑΣ» (ΑΔΑ: 6Δ4Ω46ΜΤΛΒ-Ε67).

Σε περίπτωση οδού που διέρχεται από περισσότερους Δήμους, η ευθύνη κατανέμεται τμηματικά σε κάθε Δήμο που η οδός διέρχεται μέσα στα όρια της διοικητικής του ευθύνης.

Όσον αφορά τη συντήρηση του οδικού δικτύου των πρώην Δήμων και Κοινοτήτων που συνενώνονται, νοείται ότι η αρμοδιότητα αυτή ασκείται πλέον από τους Δήμους που συνιστώνται με το άρθρο 1 του Ν.3852/2010 (αρθ. 283, παρ.1 του Ν.3852/2010).

Καθώς οι οδοί του κράτους διαιρούνται σε εθνικές, επαρχιακές και δημοτικές ή κοινοτικές και αγροτικές (σύμφωνα με το άρθ.1 του ΠΔ 28/1929 «Κωδικοποίηση διατάξεων για κατασκευή-συντήρηση οδών»), προκύπτει ότι στην αρμοδιότητα συντήρησης των Δήμων ανήκει το δημοτικό ή κοινοτικό οδικό δίκτυο, καθώς και το αγροτικό οδικό δίκτυο.

Επίσης, σύμφωνα με τον Ν3852/2010, στις αρμοδιότητες των Δήμων περιλαμβάνονται εκτός των άλλων οι αρμοδιότητες μελέτης και εκτέλεσης έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν στη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία και ιδίως αυτών που σχετίζονται με την αγροτική οδοποιία, την κατασκευή λιμνοδεξαμενών, τα έργα βελτίωσης βοσκοτόπων και τα εγγειοβελτιωτικά έργα (άρθρο 94 παρ.5.2 του Ν.3852/2010).

Στο πλαίσιο αυτό και με βάση τα ανωτέρω, η συντήρηση του αγροτικού οδικού δικτύου και κατά συνέπεια η αποκατάσταση αυτού από ζημιές οι οποίες προκλήθηκαν από έντονα καιρικά φαινόμενα, ανήκει στην αρμοδιότητα συντήρησης των Δήμων, εντός της χωρικής τους αρμοδιότητας.

Ειδικότερα σε περιοχές αναδασμού, η συντήρηση του λοιπού αγροτικού δικτύου, που δεν εξυπηρετεί την λειτουργία των εγγειοβελτιωτικών έργων και μέχρι την κύρωσή του αναδασμού, είναι αρμοδιότητα του οικείου Δήμου (αρθ. 20 Ν.674/1977, αρθ. 94 του Ν.3852/2010)

Μετά την κύρωση του αναδασμού η συντήρηση του αγροτικού οδικού δικτύου που εξυπηρετεί τα εγγειοβελτιωτικά έργα αποδίδεται στον αρμόδιο Ο.Ε.Β. και το λοιπό αγροτικό οδικό δίκτυο μεταβιβάζεται με διαπιστωτική πράξη στον Δήμο και εγγράφεται στο Κτηματολόγιο. (παρ. 8 του άρθρου 22 του Ν. 4061/2012 όπως αυτή προστέθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 37 του Ν. 4235/2014, 6721/18-09-2019 έγγραφό Γ.Γ.Π.Π. και 1388/239647/26-9-2019 έγγραφο της Δ/ση Εγγείων Βελτιώσεων & Εδαφοϋδατικών Πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης).

Ειδικότερα για τους Δήμους των Περιφερειών Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίου (Νησιωτικοί Δήμοι) και για τις **αρμοδιότητες κατασκευής, συντήρησης και ανακαίνισης των οδών** των οποίων η συντήρηση άνηκε στην αρμοδιότητα της Κρατικής Περιφέρειας και των αντίστοιχων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (αρθ. 204 περ. Ε.1. του Ν. 3852/2010), μέχρι την έκδοση των σχετικών αποφάσεων³ για το χρόνο έναρξης άσκησής τους από τους Δήμους, συνεχίζουν να έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 206 του Ν.3852/2010, δηλαδή οι

³ Ο χρόνος έναρξης άσκησης από τους Δήμους των αρμοδιοτήτων κατασκευής, συντήρησης και ανακαίνισης των οδών των οποίων η συντήρηση άνηκε στην αρμοδιότητα της Κρατικής Περιφέρειας και των αντίστοιχων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, που τους μεταβιβάζονται στο πλαίσιο των οριζομένων στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 206 του Ν.3852/2010, κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013 – 2016, ως ισχύει, καθορίζεται αναλόγως με σχετικές αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών και του Υπουργού Οικονομικών σε ζητήματα αρμοδιότητάς του, καθώς και κάθε άλλο καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, όπου συντρέχει περίπτωση, έπειτα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ) (ΠΝΠ 31-12-2012, ΦΕΚ 256/Α' /2012) - Ν.4147/13, ΦΕΚ 98/Α' /2013). Με τις αποφάσεις αυτές, ρυθμίζονται και ζητήματα μεταφοράς προσωπικού και απόδοσης των ανάλογων οικονομικών πόρων, που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται στους Δήμους, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο ειδικό, τεχνικό, λεπτομερειακό ζήτημα (ΠΝΠ 31-12-2012, ΦΕΚ 256/Α' /2012) - Ν.4147/13, ΦΕΚ 98/Α' /2013).

αρμοδιότητες του άρθρου 204 **ασκούνται από την Περιφέρεια**, κατά παρέκκλιση της προβλεπόμενης σε αυτό σχετικής προθεσμίας (παρ 1, του αρθ. 31 του Ν.4257/14, ΦΕΚ 93/Α'/2014).

Επίσης, διευκρινίζεται ότι για τους Δήμους της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου με πληθυσμό μικρότερο από 4.000 κατοίκους⁴, σύμφωνα με το άρθρο 205 του Ν. 3852/2010, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα στον Περιφερειάρχη από τον οικείο Δήμο, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του, η εκτέλεση έργων και μελετών, συνεπώς και η συντήρηση του υπόλοιπου οδικού δικτύου (δημοτικοί οδοί κ.τ.λ.) αποτελεί αρμοδιότητα της Δ/σης Τεχνικών Έργων των Περιφερειακών Ενοτήτων Κυκλάδων και Δωδεκανήσου αντίστοιχα.

Σημειώνεται (όπως έχει ήδη αναφερθεί στην Εισαγωγή του παρόντος) ότι στην έννοια της συντήρησης του ανωτέρω οδικού δικτύου συμπεριλαμβάνεται και η αντιμετώπιση προβλημάτων από χιονοπτώσεις και παγετό (χειμερινή συντήρηση).

Τέλος, αναφορικά με το δασικό οδικό δίκτυο, εργασίες συντήρησης δεν εκτελούνται κατά τους χειμερινούς μήνες⁵. Αρμόδια υπηρεσία για να κρίνει την αναγκαιότητα συντήρησης ενός δασικού δρόμου είναι η κατά τόπο αρμόδια Δασική Υπηρεσία.

A3. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

A3.1. Σχεδιασμός χειμερινής συντήρησης στα ολοκληρωμένα τμήματα Αυτοκινητοδρόμων.

Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση δράσεων που αφορούν την χειμερινή συντήρηση στα ολοκληρωμένα τμήματα αυτοκινητοδρόμων, όπως αυτά περιγράφονται αναλυτικά στον **Πίνακα 1** του **Παραρτήματος Δ** του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης Συνεπειών από την Εκδήλωση Χιονοπτώσεων και Παγετού με την κωδική ονομασία «ΒΟΡΕΑΣ» (ΑΔΑ: 6Δ4Ω46ΜΤΛΒ-Ε67), πραγματοποιείται με βάση τα σχέδια χειμερινής συντήρησης των εταιριών παραχώρησης, τα οποία συντάσσονται από τις Δ/σεις συντήρησης και λειτουργίας ή από τους υπεργολάβους χειμερινής συντήρησης και εγκρίνονται από τους Δ/ντές συντήρησης και λειτουργίας των παραχωρησιούχων εταιριών.

Στα ανωτέρω σχέδια προσδιορίζονται κυρίως οι αρμοδιότητες, τα καθήκοντα και οι απαιτούμενες ενέργειες των εμπλεκόμενων φορέων, οι απαιτούμενες εγκαταστάσεις και εξοπλισμός των παραχωρησιούχων εταιριών και των συμβεβλημένων με αυτές Υπεργολάβων.

Τα σχέδια χειμερινής συντήρησης, αποτελούν τμήμα των Σχεδίων Δράσης και συνεπώς τελούν υπό την έγκριση των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών Έκτακτης Ανάγκης (όπως αυτές καθορίζονται στην εκάστοτε συμφωνία αστυνόμευσης π.χ. Αστυνομία, Πυροσβεστική κ.τ.λ.) και επίσης, δεδομένου ότι αποτελούν τμήμα των Εγχειριδίων Λειτουργίας των εταιριών παραχώρησης, τελούν υπό την έγκριση του εκάστοτε Ανεξάρτητου Μηχανικού⁶.

Η Διεύθυνση Λειτουργίας Συντήρησης και Εκμετάλλευσης Συγκοινωνιακών Υποδομών με Σύμβαση Παραχώρησης της Γενικής Γραμματείας Υποδομών (Δ17)⁷, η οποία έχει την αρμοδιότητα της παρακολούθησης των συμβάσεων παραχώρησης κατά την περίοδο λειτουργίας και συντήρησης των έργων παραχώρησης, προβαίνει στην παραλαβή εγχειριδίων λειτουργίας, επιθεώρησης και συντήρησης που υποβάλλονται στο Δημόσιο μετά την έγκριση από τον Ανεξάρτητο Μηχανικό, καθώς και σε έγκαιρη εισήγηση προς τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Λειτουργίας Συντήρησης και

⁴ Για την Περιφερειακή Ενότητα Κυκλάδων εξαιρούνται οι Δήμοι Κέα, Κύθνος, Σέριφος, Σίφνος, Μήλος, Κίμωλος, Ίος, Σίκινο, Αντίπαρος, Φολέγανδρος, Ανάφη, Αμοργός της ενώ για την Περιφερειακή ενότητα Δωδεκανήσου εξαιρούνται οι Δήμοι Κάσου, Μεγίστης, Χάλκης, Σύμης, Τήλου, Νισύρου, Αστυπάλαιας, Πάτμου, Λειψών και Αγαθονησίου, δηλ. όλοι οι Δήμοι πλην των Δήμων Ρόδου, Κω, Καλύμνου, Λέρου και Καρπάθου.

⁵ Υπ. αριθμ. 181098/686 από 23-04-2019 έγγραφο του Τμήματος Δασικής Οδοποιίας, Μεταφορικών Εγκαταστάσεων και Δασικών Εργασιών της Διεύθυνσης Δασικών έργων και Υποδομών της Γενικής Διεύθυνσης Δασών & Δασικού Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας με θέμα «Διευκρινίσεις για ζητήματα που αφορούν τη δασική νομοθεσία και τη δασική οδοποιία».

⁶ Α4/01/01/22/οικ.19100/15_11_2012 έγγραφο της ΓΓΔΕ/ΕΥΔΕ-ΛΣΕΠ

⁷ Άρθρο 36 του ΠΔ 123/2017 (ΦΕΚ 151/Α'/2017)

Εκμετάλλευσης Υποδομών με Σύμβαση Παραχώρησης (Δ17) σε περίπτωση μη τήρησης συμβατικών απαιτήσεων. Επίσης έχει την αρμοδιότητα παρακολούθησης της εφαρμογής των εγχειριδίων λειτουργίας, επιθεώρησης και συντήρησης με την διενέργεια περιοδικών ελέγχων και την έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών προς τις εταιρίες παραχώρησης. (ΠΔ 4/2008 – ΦΕΚ 13/Α'/2008, ΠΔ 35/2008 – ΦΕΚ 60/Α'/2008, Δ17α/10/173/15-11-2012 – ΦΕΚ 3070/Β'/2012, ΠΔ.123/2017 - ΦΕΚ 151/Α'/2017).

Στις κατευθυντήριες οδηγίες, που εκδίδει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της η Διεύθυνση Λειτουργίας Συντήρησης και Εκμετάλλευσης Συγκοινωνιακών Υποδομών με Σύμβαση Παραχώρησης (Δ17) προς τις παραχωρησιούχες εταιρίες ενόψει της χειμερινής περιόδου, θεωρούμε σκόπιμο να αναφέρεται η συμμετοχή εκπροσώπου των ανωτέρω εταιριών στα κατά τόπους ΣΟΠΠ των Περιφερειακών Ενοτήτων για θέματα που συνδέονται με την αντιμετώπιση κινδύνων από χιονοπτώσεις και παγετό, προκειμένου να ενημερώσουν τους συμμετέχοντες φορείς σχετικά με το σχεδιασμό τους.

A3.2. Σχεδιασμός χειμερινής συντήρησης στο Εθνικό και Επαρχιακό οδικό δίκτυο

Οι αρμοδιότητες χειμερινής συντήρησης στο εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο (πρωτεύον και δευτερεύον οδικό δίκτυο), που έχει περιέλθει πλέον στις νέες Περιφέρειες που συστήθηκαν με τον Ν.3852/10 και ασκούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες τους (αρθ. 186 παρ.ΙΙ.ΣΤ.1 του Ν.3852/2010), περιγράφονται στον **Πίνακα 2** του **Παραρτήματος Δ** και αναφέρονται αναλυτικά στο **Παράρτημα Β** του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης Συνεπειών από την Εκδήλωση Χιονοπτώσεων και Παγετού με την κωδική ονομασία «ΒΟΡΕΑΣ» (ΑΔΑ: 6Δ4Ω46ΜΤΛΒ-Ε67).

Στο πλαίσιο αυτό οι Προϊστάμενοι των υπηρεσιών της Περιφέρειας (Δ/νσεις Τεχνικών Έργων, κλπ.) που είναι αρμόδιοι για την αντιμετώπιση προβλημάτων εξαιτίας χιονοπτώσεων και παγετού στο οδικό δίκτυο αρμοδιότητας της Περιφέρειας (**Πίνακας 2** του **Παραρτήματος Δ**) του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης Συνεπειών από την Εκδήλωση Χιονοπτώσεων και Παγετού με την κωδική ονομασία «ΒΟΡΕΑΣ» (ΑΔΑ: 6Δ4Ω46ΜΤΛΒ-Ε67), προχωρούν πριν την έναρξη της χειμερινής περιόδου:

1. Στην επίλυση προβλημάτων που αφορούν την έγκαιρη προμήθεια και αποθήκευση άλατος ή και άλλων κατάλληλων υλικών (ψηφίδα, κτλ.), όπως επίσης και την προληπτική συντήρηση μηχανημάτων αποχιονισμού και διασποράς άλατος.
2. Στην ολοκλήρωση του σχεδιασμού έργων και δράσεων χειμερινής συντήρησης του οδικού δικτύου.
3. Στην ολοκλήρωση των διαδικασιών προγραμματισμένων μισθώσεων ιδιωτικών μέσων κλπ., όπου αυτό απαιτείται, με βάση το σχεδιασμό.
4. Στην κατανομή του διαθέσιμου προσωπικού ανά εργοτάξιο αποχιονισμού και στην έκδοση προγράμματος επιφυλακής και βαρδιών των υπαλλήλων τους.
5. Στον ορισμό υπευθύνων ανά οδικό άξονα και περιοχή ευθύνης, καθώς και υπευθύνων οργάνωσης και λειτουργίας των απαραίτητων εγκαταστάσεων (εργοτάξια, αποθήκες άλατος, κλπ) για το έργο του αποχιονισμού.
6. Στην έκδοση οδηγιών για την υλοποίηση των προβλεπομένων δράσεων και την ασφάλεια του προσωπικού επέμβασης και μέσων, έτσι ώστε να μην δημιουργείται κίνδυνος ή ζημία, με βάση τις κατευθυντήριες οδηγίες που έχουν εκδοθεί από την κεντρική διοίκηση.
7. Στην προτεραιοποίηση των οδικών αξόνων ως προς την επέμβαση σε περιπτώσεις αδυναμίας συνολικής αντιμετώπισης προβλημάτων λόγω εκτεταμένων χιονοπτώσεων και παγετού.
8. Στην ολοκλήρωση των διαδικασιών προγραμματισμένης μίσθωσης γερανοφόρων ρυμουλκών μηχανημάτων, ή άλλων μηχανημάτων που κρίνονται καταλληλότερα, όπου και εάν αυτό απαιτείται, για την απομάκρυνση ακινητοποιημένων οχημάτων εξ αιτίας χιονόπτωσης ή

παγετού, που εμποδίζουν το έργο του αποχιονισμού επί του οδικού δικτύου ευθύνης της Περιφέρειας.

Στο πλαίσιο αυτό και δεδομένης της συνέργειας των υπηρεσιών της Περιφέρειας (Δ/νσεις Τεχνικών Έργων, κλπ) που εμπλέκονται σε έργα και δράσεις χειμερινής συντήρησης και των οικείων οργανικών μονάδων Πολιτικής Προστασίας (Δ/νσεις και Τμήματα Πολιτικής Προστασίας) που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και διαχείριση των συνεπειών λόγω χιονοπτώσεων και παγετού, ειδικά όταν μια περιοχή κηρύσσεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας (άρθ. 2 και 8 Ν.3013/2002 όπως τροποποιήθηκε με το αρθ. 110 Ν.4249/2014), κρίνεται σκόπιμο στα ΣΟΠΠ των Περιφερειακών Ενοτήτων, τα οποία συγκαλούνται με εντολή των Περιφερειάρχων και ευθύνη των Αντιπεριφερειάρχων, να εξεταστούν και θέματα που συνδέονται με τη χειμερινή συντήρηση σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας.

Οι λόγοι που επιβάλλουν να εξετασθούν τέτοιου είδους ζητήματα στα ανωτέρω ΣΟΠΠ συνδέονται με το συντονισμό και τη συνέργεια όλων των φορέων, που έχουν αρμοδιότητες χειμερινής συντήρησης εντός των διοικητικών ορίων της Περιφερειακής Ενότητας, για την από κοινού αντιμετώπιση προβλημάτων από χιονοπτώσεις και παγετό στο οδικό δίκτυο, με στόχο την αποφυγή καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

Θέματα που συνδέονται με την σύγκληση των ΣΟΠΠ αναφέρονται αναλυτικότερα στην παράγραφο 7.11 του του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης Συνεπειών από την Εκδήλωση Χιονοπτώσεων και Παγετού με την κωδική ονομασία «ΒΟΡΕΑΣ» (ΑΔΑ: 6Δ4Ω46ΜΤΛΒ-Ε67).

Συμπληρωματικά, κρίνεται σκόπιμο να επισημάνουμε ότι αιτήματα των αρμόδιων υπηρεσιών χειμερινής συντήρησης των Περιφερειών ή των Περιφερειακών Ενοτήτων (Διευθύνουσες Υπηρεσίες), για την πέρα των προβλεπομένων από το σχεδιασμό τους κάλυψη αναγκών σε υλικά και μέσα για τον αποχιονισμό και την αντιμετώπιση παγετού στο οδικό δίκτυο αρμοδιότητάς τους, απευθύνονται στις οριζόμενες «Προϊστάμενες Αρχές» ή «Εποπτεύουσες Αρχές» σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την εκτέλεση δημοσίων έργων.

Νοείται ότι σε περιπτώσεις που προκύψουν έκτακτες ανάγκες πολιτικής προστασίας οι υπηρεσίες της Περιφέρειας, που είναι αρμόδιες για την αντιμετώπιση προβλημάτων εξαιτίας χιονοπτώσεων και παγετού στο οδικό δίκτυο αρμοδιότητας της Περιφέρειας, συνεργάζονται με τη Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας ή τα Τμήματα Πολιτικής Προστασίας των οικείων Περιφερειακών Ενοτήτων για την αντιμετώπισή τους (ενεργοποίηση μνημονίων συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς για εξεύρεση επιπλέον πόρων, συνδρομή σε έρευνα και διάσωση, κλπ) .

Η κινητοποίηση των αρμόδιων υπηρεσιών χειμερινής συντήρησης των Περιφερειών, κατόπιν σχετικού αιτήματος για την υποστήριξη φορέων (Π.Σ., ΕΚΑΒ, ΔΕΔΔΗΕ, κλπ) που επιχειρούν για διάσωση και απεγκλωβισμό ατόμων, παροχή ιατρικής βοήθειας, αποκατάσταση βλαβών, κλπ., θα πρέπει να γίνεται για λόγους συντονισμού από την Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας και τα Τμήματα Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειακών Ενοτήτων, εφόσον έχουν εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό και να εξετάζεται κατά προτεραιότητα.

A3.3 Σχεδιασμός χειμερινής συντήρησης στο υπόλοιπο δημόσιο οδικό δίκτυο (δημοτικοί οδοί, κλπ)

Το υπόλοιπο δημόσιο οδικό δίκτυο, όπως προκύπτει από τις αποφάσεις του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και των Γενικών Γραμματέων των πρώην κρατικών Περιφερειών που εκδόθηκαν σε εφαρμογή του Ν.3481/2006 (ΦΕΚ 162Α/2-8-2006), ανήκει στην αρμοδιότητα συντήρησης των Δήμων, όπως έχει ήδη αναφερθεί στην παράγραφο 2.3 του παρόντος.

Νοείται ότι στην έννοια της συντήρησης του οδικού δικτύου συμπεριλαμβάνεται και η αντιμετώπιση προβλημάτων από χιονοπτώσεις και παγετό στο οδικό δίκτυο (χειμερινή συντήρηση).

Στο πλαίσιο αυτό οι Προϊστάμενοι των τεχνικών υπηρεσιών του Δήμου, που κατά κανόνα είναι αρμόδιοι για τη συντήρηση του οδικού δικτύου που εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Δήμου (στην οποία συμπεριλαμβάνεται και η αντιμετώπιση προβλημάτων εξαιτίας χιονοπτώσεων και παγετού), κατόπιν σχετικής εντολής του Δημάρχου προχωρούν πριν την έναρξη της χειμερινής περιόδου:

1. Στην έγκαιρη προμήθεια και αποθήκευση άλατος ή και άλλων κατάλληλων υλικών (ψηφίδα, κτλ.), όπως επίσης και την προληπτική συντήρηση μηχανημάτων αποχιονισμού και διασποράς άλατος.
2. Στην ολοκλήρωση του σχεδιασμού έργων και δράσεων χειμερινής συντήρησης του οδικού δικτύου.
3. Στην ολοκλήρωση των διαδικασιών προγραμματισμένων μισθώσεων ιδιωτικών μέσων κλπ., όπου αυτό απαιτείται, με βάση το σχεδιασμό,
4. Στον ορισμό υπευθύνων και επικεφαλής συντονιστή για τις εργασίες αποχιονισμού και αντιμετώπισης προβλημάτων παγετού του εσωτερικού οδικού δικτύου των πολεοδομικών συγκροτημάτων και οικισμών αρμοδιότητάς τους.
5. Στην προτεραιοποίηση των οδικών αξόνων ως προς την επέμβαση σε περιπτώσεις αδυναμίας συνολικής αντιμετώπισης προβλημάτων λόγω εκτεταμένων χιονοπτώσεων και παγετού.
6. Στην έκδοση προγράμματος επιφυλακής και βαρδιών των υπαλλήλων τους.

Στο πλαίσιο αυτό και δεδομένης της συνέργειας των υπηρεσιών του Δήμου που εμπλέκονται σε έργα και δράσεις χειμερινής συντήρησης και του Δ/νση Πολιτικής Προστασίας που εμπλέκεται στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και διαχείριση των συνεπειών λόγω χιονοπτώσεων και παγετού, ειδικά όταν μια περιοχή κηρύσσεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας (άρθ. 2 και 8 Ν.3013/2002 όπως τροποποιήθηκε με το αρθ. 110 Ν.4249/2014), κρίνεται σκόπιμο στα ΣΤΟ των Δήμων, να εξεταστούν και θέματα που συνδέονται με τη χειμερινή συντήρηση σε επίπεδο Δήμου.

Οι λόγοι που επιβάλλουν να εξετασθούν τέτοιου είδους ζητήματα στα ΣΤΟ συνδέονται με το συντονισμό και τη συνέργεια όλων των φορέων, που έχουν αρμοδιότητες χειμερινής συντήρησης εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου, για την από κοινού αντιμετώπιση προβλημάτων από χιονοπτώσεις και παγετό στο οδικό δίκτυο, με στόχο την αποφυγή καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

Θέματα που συνδέονται με την σύγκληση των ΣΤΟ αναφέρονται αναλυτικότερα στην παράγραφο 7.12 του παρόντος.

Νοείται ότι σε περιπτώσεις που προκύψουν έκτακτες ανάγκες πολιτικής προστασίας λόγω χιονοπτώσεων και παγετού οι Προϊστάμενοι των υπηρεσιών του Δήμου, που είναι αρμόδιοι για την αντιμετώπιση προβλημάτων εξαιτίας χιονοπτώσεων και παγετού στο οδικό δίκτυο αρμοδιότητας του Δήμου, συνεργάζονται με τον υπεύθυνο Πολιτικής Προστασίας του Δήμου για την αντιμετώπισή τους (ενεργοποίηση μνημονίων συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς για εξεύρεση επιπλέον πόρων, συνδρομή σε έρευνα και διάσωση, κλπ) .

Η κινητοποίηση των αρμοδίων υπηρεσιών χειμερινής συντήρησης των Δήμων, κατόπιν σχετικού αιτήματος για την υποστήριξη φορέων (Π.Σ., ΕΚΑΒ, ΔΕΔΔΗΕ, κλπ) που επιχειρούν για διάσωση και απεγκλωβισμό ατόμων, παροχή ιατρικής βοήθειας, αποκατάσταση βλαβών, κλπ., θα πρέπει να γίνεται για λόγους συντονισμού από τη Δ/ση Πολιτικής Προστασίας του Δήμου και να εξετάζεται κατά προτεραιότητα.

A3.4 Χαρτογραφική απεικόνιση σχεδίων αποχιονισμού του κύριου οδικού δικτύου της χώρας

Η Διεύθυνση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, προς διευκόλυνση όλων των φορέων που εμπλέκονται σε όλο το φάσμα αντιμετώπισης προβλημάτων λόγω χιονοπτώσεων και παγετού στο οδικό δίκτυο, από την χειμερινή περίοδο 2006-2007 εκδίδει σε ετήσια βάση, για τις εννιά ηπειρωτικές περιφέρειες της χώρας, με τη βοήθεια γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών, σειρά θεματικών χαρτών στους οποίους απεικονίζονται:

- Οι θέσεις αρχικής στάθμευσης μηχανημάτων που χρησιμοποιούνται για χειμερινή συντήρηση (Σταθμοί Αποχιονισμού, κλπ)
- Τα μέσα που διατίθενται αθροιστικά ανά θέση σε αρχικό στάδιο και ανά οδικό άξονα
- Τα σημεία στάθμευσης των περιπολικών του Π.Σ. κατά την φάση 2 (αυξημένη ετοιμότητα, μερική ή γενική επιφυλακή)⁸

Στόχος της ανωτέρω θεματικής χαρτογράφησης είναι η διαμόρφωση συνολικής αρχικής εικόνας από τους φορείς που εμπλέκονται σε επιχειρησιακό και τακτικό επίπεδο, για την υποβοήθηση του έργου τους, αναφορικά με την κατανομή των μέσων που χρησιμοποιούνται σε αρχικό στάδιο για την χειμερινή συντήρηση στο κύριο Οδικό Δίκτυο (Αυτοκινητόδρομοι, Εθνικό και Επαρχιακό οδικό δίκτυο αρμοδιότητας Περιφερειών και παράπλευρο οδικό δίκτυο Αυτοκινητοδρόμων)

Η χαρτογράφηση πραγματοποιείται σε δύο διαφορετικές θεματικές σειρές. Στην πρώτη σειρά ως υπόβαθρο απεικονίζονται τα διοικητικά όρια των Περιφερειακών Ενοτήτων ενώ στην δεύτερη σειρά ως υπόβαθρο απεικονίζονται οι υψομετρικές κλάσεις, δεδομένης της σημασίας του υψομέτρου στην εκδήλωση χιονοπτώσεων και παγετού. Συγκεκριμένα, οι υψομετρικές κλάσεις που χρησιμοποιούνται στην ανωτέρω χαρτογραφική απεικόνιση είναι, πεδινή (0-300 μέτρα), λοφώδης (301-600 μέτρα), ημιορεινή (601-900 μέτρα), ορεινή (άνω των 900 μέτρων). Οι ανωτέρω υψομετρικές κλάσεις καθορίστηκαν σε συνεργασία με την Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (υπ' αριθμ' Φ.970/ΑΔ:7753/Σ1863/22-11-2012 έγγραφο της ΕΜΥ), ώστε να είναι κοινές με τις υψομετρικές κλάσεις που χρησιμοποιεί η ΕΜΥ στα καθημερινά δελτία πρόγνωσης καιρού καθώς και τα Έκτακτα Δελτία Επιδείνωσης Καιρού (ΕΔΕΚ) και Έκτακτα Δελτία Πρόγνωσης Επικίνδυνων Καιρικών Φαινομένων (ΕΔΠΕΚΦ), τα οποία προσδιορίζουν χωρικά και χρονικά την εξέλιξη των καιρικών φαινομένων.

A4. ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΦΟΡΕΩΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΛΟΓΩ ΧΙΟΝΟΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΓΕΤΟΥ ΣΤΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Η ετοιμότητα φορέων χειμερινής συντήρησης θα πρέπει να βασίζεται στις καθημερινές προγνώσεις των καιρικών φαινομένων κατά τη χειμερινή περίοδο.

Θεσμικά, ο επίσημος φορέας πρόγνωσης καιρικών φαινομένων, όπως χιονοπτώσεις, παγετός, χαμηλές θερμοκρασίες κτλ., είναι η Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (Ε.Μ.Υ.) (ΠΔ 161/1997, ΦΕΚ 142/Α' /1997).

Τονίζεται ότι μετεωρολογικά προϊόντα (αριθμητικά μοντέλα πρόγνωσης καιρού, άλλες ειδικές προγνώσεις καιρού, κλπ) που παράγουν εκπαιδευτικά ιδρύματα και άλλα ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα, **έχουν ερευνητικό και ενημερωτικό χαρακτήρα και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν θεσμικά⁹ από την πολιτεία** για την τεκμηρίωση κατάστασης ετοιμότητας πολιτικής προστασίας λόγω έντονων καιρικών φαινομένων, που γίνεται μόνο κατόπιν των σχετικών επίσημων προγνώσεων της Ε.Μ.Υ.

Οι αρμόδιες οργανικές μονάδες των φορέων υλοποίησης έργων και δράσεων χειμερινής συντήρησης στο οδικό δίκτυο οφείλουν να ενημερώνονται σε καθημερινή βάση κατά την διάρκεια της χειμερινής περιόδου για την εξέλιξη των καιρικών φαινομένων σύμφωνα με τις **επίσημες προγνώσεις της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας.**

Επίσης, η ΕΜΥ εκτός των καθημερινών δελτίων πρόγνωσης καιρού εκδίδει και Έκτακτα Δελτία Επιδείνωσης Καιρού (ΕΔΕΚ) και Έκτακτα Δελτία Πρόγνωσης Επικίνδυνων Καιρικών Φαινομένων (ΕΔΠΕΚΦ), τα οποία προσδιορίζουν χωρικά και χρονικά την εξέλιξη των καιρικών φαινομένων (υπ'

⁸ Από το 2011 και μετά

⁹ Για το λόγο αυτό, οι δικτυακοί τόποι που φιλοξενούν τα ανωτέρω μετεωρολογικά προϊόντα συνοδεύονται από δήλωση αποποίησης ευθύνης απέναντι στον τελικό χρήστη ή σε τρίτο πρόσωπο για οποιαδήποτε άμεση, έμμεση, επακόλουθη ζημιά ή απώλεια κέρδους που μπορεί να αποβεί από την χρήση των δεδομένων αυτών.

αριθμ' Φ 595/ΑΔ. 741/Σ. 143/1-2-2010 έγγραφο της ΕΜΥ).¹⁰ Τα ανωτέρω έκτακτα δελτία της ΕΜΥ (ΕΔΕΚ και ΕΔΠΕΚΦ) αποτελούν πληροφορία με βαρύνουσα σημασία για την ετοιμότητα των φορέων χειμερινής συντήρησης.

Τα Έκτακτα Δελτία Επιδείνωσης Καιρού (ΕΔΕΚ) και τα Έκτακτα Δελτία Πρόγνωσης Επικίνδυνων Καιρικών Φαινομένων (ΕΔΠΕΚΦ), που εκδίδονται από την ΕΜΥ και αποστέλλονται στο Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ)¹¹ διαβιβάζονται με ιδιαίτερο προειδοποιητικό σήμα προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων και των φορέων χειμερινής συντήρησης, προκειμένου να τεθούν οι φορείς σε κατάσταση ετοιμότητας πολιτικής προστασίας σε εφαρμογή του άρθρ. 2 παρ.4α του Ν. 3013/2002 για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών λόγω πρόβλεψης έντονων ή επικίνδυνων καιρικών φαινομένων.

Τα επίπεδα ετοιμότητας βάσει των Έκτακτων Δελτίων Επιδείνωσης Καιρού (ΕΔΕΚ) ή των Έκτακτων Δελτίων Πρόγνωσης Επικίνδυνων Καιρικών Φαινομένων (ΕΔΠΕΚΦ), οι συγκεκριμένες ενέργειες του κάθε επιχειρησιακά εμπλεκόμενου Φορέα σε κάθε επίπεδο και η λήψη πρόσθετων μέτρων καθορίζεται από τον αντίστοιχο σχεδιασμό του.

Ειδικότερα ζητήματα που συνδέονται με την αποστολή του ανωτέρω ιδιαίτερου προειδοποιητικού σήματος αναφέρονται με αναλυτικό τρόπο στην παράγραφο 10.1 και περιγράφονται στο **Διάγραμμα 1** του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης Συνεπειών από την Εκδήλωση Χιονοπτώσεων και Παγετού με την κωδική ονομασία «ΒΟΡΕΑΣ» (ΑΔΑ: 6Δ4Ω46ΜΤΛΒ-Ε67).

Νοείται ότι οι Δ/νσεις Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών και τα Γραφεία Πολιτικής Προστασίας των Δήμων που λαμβάνουν από το ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ τα ιδιαίτερα προειδοποιητικά σήματα, με συνημμένα τα Έκτακτα Δελτία Επιδείνωσης Καιρού (ΕΔΕΚ) και τα Έκτακτα Δελτία Πρόγνωσης Επικίνδυνων Καιρικών Φαινομένων (ΕΔΠΕΚΦ), που εκδίδονται από την ΕΜΥ, θα πρέπει άμεσα να ενημερώνουν τους επικεφαλής υπεύθυνους χειμερινής συντήρησης του οδικού δικτύου αρμοδιότητας των Περιφερειών και των Δήμων αντίστοιχα, προκειμένου να τεθούν σε ετοιμότητα για την αντιμετώπιση χιονοπτώσεων και παγετού στο οδικό δίκτυο αρμοδιότητάς τους, σύμφωνα με το σχεδιασμό τους για τη χειμερινή συντήρηση.

Σημειώνεται ότι ο υψομετρικός προσδιορισμός που χρησιμοποιείται στα δελτία της ΕΜΥ (πεδινές, ημιορεινές περιοχές, κλπ) είναι σε απόλυτη συμφωνία με τις υψομετρικές κλάσεις που χρησιμοποιούνται από τη ΓΓΠΠ για τη χαρτογραφική απεικόνιση των σχεδίων αποχιονισμού (σχετικό έγγραφο της ΕΜΥ Φ970/ΑΔ7753/Σ.1863/22-11-2012).

A5. ΦΟΡΕΑΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ.

Η επίσημη ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε επιχειρησιακό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων και των υπευθύνων λειτουργίας των έργων με παραχώρηση, για την επικρατούσα κατάσταση στο οδικό δίκτυο από πλευράς χιονοπτώσεων και παγετού, αποτελεί αρμοδιότητα των κατά τόπους υπευθύνων υπηρεσιών τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ.¹²

Ειδικότερα, για την επικρατούσα κατάσταση, κυρίως στους αυτοκινητόδρομους (Π.Α.Θ.Ε. Εγνατία οδός, κλπ) και στο Εθνικό και Επαρχιακό οδικό δίκτυο, ιδίως σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών λόγω χιονοπτώσεων ή παγετού, παρακαλείται το Αρχηγείο της ΕΛΑΣ να εκδώσει σχετική διαταγή για την

¹⁰ Σύμφωνα με το υπ' αριθμ' Φ 595/ΑΔ. 741/Σ. 143/1-2-2010 έγγραφο της ΕΜΥ, τα Έκτακτα Δελτία Πρόγνωσης Επικίνδυνων Καιρικών Φαινομένων (ΕΔΠΕΚΦ) εκδίδονται σε περίπτωση πρόβλεψης εκδήλωσης ή αφηνίδιας εκδήλωσης ενός ή περισσότερων επικίνδυνων καιρικών φαινομένων ενώ τα Έκτακτα Δελτία Επιδείνωσης Καιρού (ΕΔΕΚ) εκδίδονται σε περίπτωση πρόβλεψης επιδείνωσης ή μεταβολής του καιρού.

¹¹ Με το άρθρο 68 του Ν.4249/2014, το Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ) υπάγεται στο Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων (ΕΣΚΕ) του Πυροσβεστικού Σώματος. Η οργάνωση, διάρθρωση και λειτουργία του ΕΣΚΕ αναφέρονται στην ΥΑ 29310 οικ. Φ.109.1/27-06-2014 (ΦΕΚ 1869/Β'/2014).

¹² Σχετικό το υπ' αριθ. 2501/14/40-α'/ 20-11-2012, υπ' αριθ. 5301/4/16-λδ/20-06-2006 έγγραφο του Αρχηγείου ΕΛ.ΑΣ. «Ειδικό Σχέδιο κινητοποίησης κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών Αρχηγείου ΕΛ.ΑΣ. για την αντιμετώπιση προβλημάτων που δημιουργούνται από έντονη χιονόπτωση-χιονοθύελλα-παγετό» το οποίο εγκρίθηκε με το 4096/12-07-2006 έγγραφο μας, καθώς και των εν ισχύ συμφωνιών αστυνόμευσης μεταξύ του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης & Προστασίας του Πολίτη και των παραχωρησιούχων εταιρειών.

άμεση και απευθείας ενημέρωση του Κέντρου Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ/ ΕΣΚΕ) από τις κατά τόπους υπεύθυνες υπηρεσίες τροχαία της ΕΛΑΣ, σε εφαρμογή του Παραρτήματος Ε΄ του Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» (Υ.Α.1299/7-4-2003 - ΦΕΚ 423/Β΄/2003).

Η επίσημη ενημέρωση του κοινού, για την επικρατούσα κατάσταση και την βατότητα του οδικού δικτύου από πλευράς χιονοπτώσεων και παγετού, αποτελεί αρμοδιότητα των κατά τόπους υπευθύνων υπηρεσιών της ΕΛΑΣ¹³.

Η ενημέρωση του κοινού πραγματοποιείται κατά περίπτωση με την έκδοση δελτίων τύπου και ανακοινώσεων, με την μορφή προφορικών δηλώσεων και συνεντεύξεων καθώς και μέσω της ιστοσελίδας της ΕΛΑΣ (www.astynomia.gr) η οποία ενημερώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, καθ όλη την διάρκεια της χειμερινής περιόδου για την επικρατούσα κατάσταση στο οδικό δίκτυο από πλευράς χιονοπτώσεων και παγετού.

¹³ Σχετικό το υπ΄ αριθ. 5301/4/16-λδ/20-06-2006 έγγραφο του Αρχηγείου ΕΛ.ΑΣ. «Ειδικό Σχέδιο κινητοποίησης κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών Αρχηγείου ΕΛ.ΑΣ. για την αντιμετώπιση προβλημάτων που δημιουργούνται από έντονη χιονόπτωση-χιονοθύελλα-παγετό» το οποίο εγκρίθηκε με το 4096/12-07-2006 έγγραφό μας.